

अझोला : पशुंचे पुरक खाद्य

अझोलातील घटक :

- प्रथिने २५-३० टक्के
- क्षारांचे प्रमाण १०-१५ टक्के
- कर्बोदके व मेद (फॅट) यांचे प्रमाण अतिशय कमी असल्यामुळे ते जनावरांना पचायला अतिशय सोप असते.

अझोलाचा वापर :

- सुरुवातीचे १५ दिवस अझोला आणि पशुखाद्याचे समप्रमाणात मिश्रण करून जनावरांना खारू घालावे. अझोला हे पशुखाद्य म्हणून गाई, म्हशी, वराह, कोंबड्यांना देता येते. पशुखाद्य म्हणून वापर करतांना पशुतज्ञांचा सल्ला घ्यावा.
- दुधाळ जनावरांच्या नेहमीच्या खाद्यामध्ये अझोला आणि खुराक यांचे समप्रमाणात मिश्रण करून दिल्यास दुधामध्ये वाढ होते. त्यांची पचनक्षमताही सुधारते. जनावरांना अझोला खुराकासोबत किंवा स्वतंत्रपणे देखील देता येते.
- कोंबड्यांच्या नेहमीच्या आहारामध्ये दहा टक्क्यांपर्यंत अझोलाचे मिश्रण केल्यास त्यांची उत्पादनक्षमता वाढते. मांसल कोंबड्यांच्या वजनामध्ये झपाट्याने वाढ होते.
- वराहांच्या नेहमीच्या खाद्यात २० टक्क्यांपर्यंत अझोलाचा वापर करावा.
- मत्स्यपालनातही अझोला फायदेशीर आहे.
- कुक्कुटपालनामध्ये पक्ष्याचे वजन, अंड्याचे उत्पादन व त्याचा दर्जा व दुभत्या जनावरांमधील दूधात वाढ होण्यास मदत होईल.

प्रकाशक

डॉ. किरण कोकाटे

संचालक, विस्तार शिक्षण,
महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

संपादक

डॉ. मिलिंद अहिरे

वरीष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

सह-संपादक

डॉ. गोरक्ष ससाणे

प्रभारी अधिकारी/प्राध्यापक,
विस्तार शिक्षण, म.फु.कृ.वि., राहुरी

लेखक

श्री. विपुल वसावे

विषय विशेषज्ञ (पशुविज्ञान व दुधशास्त्र)
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

डॉ. मिलिंद अहिरे

वरीष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख
कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

प्रति : १००० म.फु.कृ.वि./विस्तार प्रकाशन/घडिपत्रिका/क्र.१०९४-ब/२०१६

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ

कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे

दुरध्वनी क्र. (०२५६२) २३०३६२

संकेतस्थळ: <http://www.kvkdhule.org.com>,
E-mail : pckvkdhule@gmail.com

